

The new coronavirus reality of the world: how to get rid of the pandemic?

Vugar Rahimzadeh

Professor of BSU, Doctor of Political Sciences. Azerbaijan.

Email: senanhasanov77@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8497-2517>

Abstract. Coronaviruses were discovered in the 1960s. Infectious bronchitis virus in chickens was first introduced in the nasal cavities of people with the common cold, later known as human coronavirus 229E and human coronavirus OC43. In 2003, the World Health Organization (WHO) announced the discovery of a new coronavirus following the outbreak of SARS in Asia last year and a second outbreak in other parts of the world. The virus was officially named SARS coronavirus (SARS-CoV). More than 8,000 people were infected and about 10 percent died. In December 2019, pneumonia was reported in the Chinese city of Wuhan. The virus, which started on December 31, 2019, was renamed CoV 2019 by the WHO, and later renamed SARS-CoV-2 by the International Committee on the Taxonomy of Viruses. The article discusses the global nature of this problem and the analysis of scientific theoretical ideas on how to prevent it.

Keywords: Coronavirus, pandemic, disease, World Health Organization, SARS, MERV, COVID-19.

<http://dx.doi.org/10.29228/edu.242>

To cite this article: Rahimzadeh V. (2020) *The new coronavirus reality of the world: how to get rid of the pandemic?* «Scientific work», Vol. 34, Issue I, pp. 87-92

Article history: Received – 22.04.2020; Accepted – 29.04.2020

Dünyanın yeni koronavirus reallığı: pandemiyadan necə xilas olaq?

Vüqar Rəhimzadə

BSU-nun professoru, siyasi elmlər doktoru. Azərbaycan.

E-mail: senanhasanov77@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8497-2517>

Annotasiya. Koronaviruslar 1960-cı ildə kəşf edilib. İlk dəfə toyuqlarda infeksiyon bronxit virusu, daha sonra insan koronavirusu 229E və insan koronavirusu OC43 olaraq adlandırılan soyuq dəyməsi olan insanların burun boşluqlarında yaranan virus idi. 2003-cü ildə Asiyada əvvəlki il başlamış ağır tənəffüs sindromunun (SARS) və dünyanın digər yerlərində baş verən ikinci hadisələrin ardından Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) yeni bir koronavirusun aşkar edildiyini mətbuata açıqladı. Virus rəsmi olaraq SARS koronavirus (SARS-CoV) adlandırıldı. 8000-dən çox insan yoluxdu və onlardan təxminən 10% -i öldü. 2012-ci ilin sentyabr ayında əvvəlcə Novel Koronavirus-2012 adlanan və indi rəsmi olaraq Orta Şərq tənəffüs sindromu koronavirusu (MERS-CoV) adı verilən yeni bir növ koronavirus təyin edildi. 2019-cu

ilin dekabr ayında Çinin Uhan şəhərində sətəlcəm xəstəliyinin yayıldığı bildirildi. 31 dekabr 2019-cu ildə başlayan virusa ÜST tərəfindən 2019-nCoV adı verildi, daha sonra Virusların Taksonomiyası üzrə Beynəlxalq Komitəsi tərəfindən SARS-CoV-2 olaraq yenidən adlandırıldı.

Açar sözlər: Koronavirus, pandemiya, xəstəlik, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, SARS, MERV, COVID-19.

<http://dx.doi.org/10.29228/edu.242>

Məqaləyə istinad: Rəhimzadə V.(2020) *Dünyanın yeni koronavirus reallığı: pandemiya necə xilas olaq?* «Elmi əsərlər», № 1 (34), səh. 87-92

Məqalə tarixəsi: göndərilib –22.04.2020; qəbul edilib – 29.04.2020

Giriş / Introduction

Bu gün dünya və Azərbaycan mətbuatının gündəmində əsasən koronavirus pandemiyasından danışılır. Bu koronavirus nədir? Koronavirus pandemiyasından necə xilas olaq? Bu suallar ilə araşdırmaya başladığımızda, bəlli olur ki, koronaviruslar 1960-cı ildə kəşf edilib. İlk dəfə toyuqlarda infeksiyon bronxit virusu, daha sonra insan koronavirusu 229E və insan koronavirusu OC43 olaraq adlandırılan soyuq dəyməsi olan insanların burun boşluqlarında yaranan virus idi. 2003-cü ildə SARS-CoV, 2004-cü ildə HCoV NL63, 2005-ci ildə HKU1in, 2012-ci ildə MERS-CoV və 2019-cu ildə 2019-nCoV üzvləri kəşf edilib. Hazırda bu virusların çoxu ciddi tənəffüs yolu infeksiyalarına qarışıb. [1]

Koronavirusun adı latınca korona və yunanca κορώνη (korōnē, "tac, çələng") deməkdir. Koronavirusun günəş tacını xatırladan görüntüsü olduğundan ona dolayı elektron mikroskopu ilə baxdıqda virionlara bənzədikləri görülür. Morfologiyası isə virusun səthini dolduran və əsas tropizmini müəyyən edən zülallar tərəfindən peplomerlərlə yadadır. Bütün koronavirusların ümumi quruluşunda zülallar, membran və nukleokapsidlər var. Əgər SARS koronavirusu spesifik halda olarsa, üzərində olan reseptor sahəsi, virusun reseptoruna, anqiotensin çevirici ferment 2-yə bağlanmasına vasitəçilik edəcək. Bəzi koronavirusların isə hemaqqlutinin esteraz (HE) adı verilən qısa zülalları var.

Əsas hissə / Main Part

Koronavirusların insandan insana keçməsi, ilk növbədə, asqıraq və öskürək nəticəsində yaranan tənəffüs damlaları vasitəsilə yaxın təmaslar nəticəsində baş verdiyi ehtimal edilir. Koronavirusların ən son yayılmış orta qəddərləri e.ə. 8000-ci ildə ortaya çıxıb. Bundan daha da çox olma ehtimalı ola bilər. Digər bir qiymətləndirmədə bütün koronavirusların ən son orta qəddəri eramızdan əvvəl 8100-cü ilə aiddir. Alfakoronavirus, Betakoronavirus, Qammakoronavirus və Deltakoronavirusların MRCA-sı müvafiq olaraq, təxminən e.ə 2400, 3300, 2800 və e.ə 3000-də ortaya çıxıb. Yarasa, quşlar və uçan digər onurğalılar koronavirusların daşıyıcılarıdır. Yarasa, Alfakoronavirus və Betakoronavirusların, quşlar isə Qammakoronavirus və Deltakoronavirusların təkamül keçirməsi və yayılması üçün idealdır. [2]

Yarasa koronavirusu ilə MERS-CoV virusları 1951-ci ildə orta qəddərdən ayrılıb. Yarasa koronavirusu və insan koronavirusu OC43 isə 1899-cu ildə ayrılıb. Yarasa koronavirusu XVIII əsrin sonlarında digər bütün koronavirus növlərindən ayrılıb. Başqa bir qiymətləndirməyə görə, insan koronavirusu OC43 1890-cı ildə yarasa koronavirusundan ayrılıb. İnsan koronavirusu OC43-ün MRCA-sı isə 1950-ci illərə təsadüf edir.

MERS-CoV, bir neçə yarasa növünə aid olsa da, bir neçə əsr əvvəl bu növlərdən ayrıldığı ehtimal edilir. İnsan koronavirusu NL63 və yarasa koronavirusunun MRCA-sı 563–822 il əvvələ aid

edilir. Ən sıx əlaqəli olan yarasa koronavirusu və SARS-CoV 1986-cı ildə ayrılıb. SARS virusunun təkamül yolunun yarasalarla sıx əlaqəsi olması fikri irəli sürülür. [3]

Əsasən böyüklər və uşaqlarda bütün ümumi soyuqdəymələrə səbəb olduğu güman edilir. Koronaviruslar, ilk növbədə, qışda və erkən yaz fəsilərində şişmiş adenoidlərdən qızdırma və boğaz ağrısı kimi əsas simptomlarla soyuqdəyməyə səbəb olur. Koronaviruslar ya sətəlcəm xəstəliyinə, ya birbaşa viral pnevmoniyaya, ya da ikinci dərəcəli bakterial pnevmoniyaya səbəb ola bilər. 2003-cü ildə kəşf edilmiş insan koronavirusu, kəskin tənəffüs sindromuna səbəb olan SARS-CoV həm yuxarı, həm də aşağı tənəffüs yollarının infeksiyalarına səbəb olduğu üçün özünəməxsus patogeneza malikdir. İnsan koronavirus infeksiyalarının qarşısını almaq və ya müalicə etmək üçün vaksinlər və ya antiviral dərmanlar yoxdur.

İnsan koronaviruslarının yeddi növü məlumdur:

- İnsan koronavirusu 229E (HCoV-229E)
- İnsan koronavirusu OC43 (HCoV-OC43)
- Kəskin tənəffüs sindromu ilə əlaqəli koronavirus (SARS-CoV)
- İnsan koronavirusu NL63 (HCoV-NL63)
- İnsan koronavirusu HKU1 [4]

2003-cü ildə Asiyada əvvəlki il başlamış ağır tənəffüs sindromunun (SARS) və dünyanın digər yerlərində baş verən ikinci hadisələrin ardından Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) yeni bir koronavirusun aşkar edildiyini mətbuata açıqladı. Virus rəsmi olaraq SARS koronavirus (SARS-CoV) adlandırıldı. 8000-dən çox insan yoluxdu və onlardan təxminən 10% -i öldü.

2012-ci ilin sentyabr ayında əvvəlcə Novel Koronavirus-2012 adlanan və indi rəsmi olaraq Orta Şərq tənəffüs sindromu koronavirusu (MERS-CoV) adı verilən yeni bir növ koronavirus təyin edildi. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı çox keçmədən qlobal səviyyədə həyəcan təbili çaldı. [5] ÜST-nün 28 sentyabr 2012-ci il tarixli bəyannaməsində qeyd edilib ki virusun insandan insana asanlıqla keçməsi mümkün deyil. Ancaq 12 may 2013-cü ildə Fransada virusun insandan insana keçməsi Fransa Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən təsdiqləndi. Bundan əlavə, Tunisdə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən insandan insana keçmə hallarının olduğu bildirildi. Qətər və Səudiyyə Ərəbistanına səfərdən sonra xəstələnən insanlarda bu virusun insandan insana keçməsi təsdiq edildi. Buna baxmayaraq, virusun insandan insana yayılması problemi ortaya çıxdı, çünki yoluxmuş insanların əksəriyyəti virusu yaymırdı. 30 oktyabr 2013-cü il tarixinə qədər Səudiyyə Ərəbistanında 124 yoluxuma və 52 ölüm hadisəsi baş verdi.

Hollandiyanın Erasmus Tibb Mərkəzi virusu ardıcılılaşdırdıqdan sonra virusa yeni bir insan adı verdi - İnsan Koronavirusu - Erasmus Tibb Mərkəzi (HCoV-EMC). Virusun son adı Yaxın Şərq tənəffüs sindromu koronavirusdur (MERS-CoV). 2014-cü ilin may ayında ABŞ-da MERS-CoV infeksiyası ilə əlaqəli yeganə iki hal qeydə alındı, hər ikisi Səudiyyə Ərəbistanında işləyən və sonra ABŞ-a gedən tibb işçiləri idi, biri İndianada, digəri Florida ştatında müalicə olundu. Bu şəxslərin hər ikisi müvəqqəti xəstəxanaya yerləşdirilib, sonra buraxıldılar. [6]

2015-ci ilin may ayında Koreya Respublikasında MERS-CoV xəstəliyi yayıldı, Yaxın Şərqə səyahət edən bir insan xəstəliyini müalicə etdirmək üçün Seul bölgəsindəki 4 xəstəxanaya baş çəkdi. Bu, MERS-CoV-nun Yaxın Şərq xaricində ən böyük yayılmalarından birinə səbəb oldu. 2019-cu ilin dekabr ayına olan məlumata görə, 2,668 MERS-CoV infeksiyası laborator müayinələr ilə təsdiqləndi, onlardan 851-i ölümcül idi, ölüm nisbəti təxminən 34,5% təşkil edirdi.

2019-cu ilin dekabr ayında Çinin Uhan şəhərində sətəlcəm xəstəliyinin yayıldığı bildirildi. 31 dekabr 2019-cu ildə başlayan virusa ÜST tərəfindən 2019-nCoV adı verildi, daha sonra Virusların Taksonomiyası üzrə Beynəlxalq Komitəsi tərəfindən SARS-CoV-2 olaraq yenidən adlandırıldı. Bəzi tədqiqatçılar koronavirusun ən çox yayıldığı yerin Huanan Dəniz Bazarı olduğunu bildirdilər.

18 fevral 2020-ci il tarixində koronavirusun pnevmoniyasının başlanğıcında 2009 təsdiqlənmiş ölüm və 75200 təsdiqlənmiş yoluxma qeydə alındı. Uhan ştammi SARS-CoV 70% genetik oxşarlığı olan 2B qrupundan olan Betakoronavirusun yeni bir növü kimi müəyyən edildi. Virusun yarasa koronavirusuna 96% bənzərliyi var, buna görə də yarasaların mənşəyi geniş şübhə altındadır. [7]

Beləliklə də görünən odur ki, koronavirus dünyaya çoxdan tanış olan xəstəlikdir. Lakin virusun yeni formada insan virusu kimi ortaya çıxması yeni tendensiyanın başlanmasına rəvac verdi. Bu gün artıq dünya COVID-2019 pandemiyasından danışır və ondan xilas olmaq istəyir. Hazırda 10 milyondan çox insan bu virusa yoluxub, 5 milyondan çox insan sağalıb, 500 mindən artıq insan isə ölüb.

Əlbəttə ki, bu virus Azərbaycanda da öz təsirini göstərməkdədir. Lakin ölkəmizdə koronavirusla mübarizə sahəsində görülən işlər təqdirəlayiqdir və Azərbaycan dünyada azsaylı dövlətlərdəndir ki, vətəndaşının xəstəlikdən qorunması üçün ən vacib addımları atdı. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanda qısamüddətli xüsusi karantin rejimi yumşaldıldı və həyat əvvəlki axarına düşməyə başladı. Amma çox təəssüflər olsun ki, bəzi insanlarımız pandemiyanın başa çatdığını düşünərək ictimai nəqliyyatda, ümumən insan çoxluğu olan ərazilərdə gigiyena qaydalarını gözləmir, maskadan istifadə etmirlər. Bu da əlbəttə ki, xəstəliyin yenidən alovlanmasına və ölkəmizdə xüsusi karantin rejiminin yenidən tətbiqini labüdləşdirə bilər. Təsəvvür edin ki, ictimai nəqliyyatda maskasız olan şəxs minimum 60 nəfəri koronavirusa yoluxdura bilər. Həmin 60 nəfər bir gün ərzində ən azı 3400 nəfəri virusa yoluxdurur.

Xüsusi karantin rejiminin yumşaldılmasından sonra xəstəliyin geriləmə dinamikası ilə bağlı böyük ümidlər formalaşmışdı. Amma çox təəssüflər olsun ki, tam əks proses baş verdi və hazırkı mənzərə heç də ürəkəçən deyil. Səbəb isə ondan ibarətdir ki, bir çox insanlarımız ictimai nəqliyyatdan maskasız istifadə edirlər. Bakıda nəqliyyatdakı sərnişinlərə baxmaq yetərlidir. Yaxud metropolitenə daxil olarkən üzlərinə maska taxan, elə pilləkənlərdə, eskalatorlarda, yaxud vaqonda maskanı çıxaranlar yetərlidir. Eyni vəziyyət avtobuslarda da müşahidə olunur. İndi təsəvvür edin ki, karantin rejimi tamamilə götürülür və iri ticarət məkanlarında, parklarda, kinoteatrlarda insanlar maskasız gəzir, sosial məsafə qorunmur və beləliklə də pandemiyanın ikinci dalğasının başlanmaq təhlükəsi yaranır. Böyük təəssüf doğuran məqam ondan ibarətdir ki, gigiyena qaydalarını gözləməyən, maskadan istifadə etməyən adamların bu hərəkətləri sadəcə öz səhhətlərinə etinasız yanaşması yox, həm də ətrafdakı insanların sağlamlığını riskə atmasıdır. Bu səbəbdən də koronavirusa yoluxmaların sayının azaldılması və situasiyanın nəzarətdə saxlanması üçün dövlət qurumları mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq addımlar atmağa məcbur qalıblar. Belə ki, İnzibati Xətalər Məcəlləsinə uyğun olaraq, ictimai nəqliyyatda maskadan istifadə etməyən şəxslər 100-200 manat məbləğində cərimələnirlər. Qayda pozuntusunun təkrarlanacağı təqdirdə belə şəxsi inzibati həbs gözləyir.

Azərbaycanda tətbiq olunan bu cəzalar heç də sərt deyil. Qərbi ölkələrində ictimai yerlərlə yanaşı, nəqliyyatda da maskadan istifadə etmə məcburidir və qaydanı pozanları böyük məbləğdə cərimələr gözləyir. Məsələn, Moskvada ictimai nəqliyyatda maskasız olan şəxsi 4 min rubl məbləğində cərimə gözləyir. ABŞ-da şatlardan asılı olaraq cərimələrin məbləği dəyişir. Məsələn, Merilend və ya Konnektikutda avtobusda maskasız olan 50 dollar məbləğində cərimələnirsə, Nyu-Yorkda avtobus və ya metroda maskasız şəxs 1000 dollar cərimə ödəməlidir. Həmçinin Nyu-Yorkda ictimai yerlərdə məsafə gözləməmə, maska taxmama və sair kimi şərtlərə görə cəza təxminən 500 dollardır. Florida ştatının qaydalarına görə isə bir şəxs qaydaları iki dəfə təkrarən pozarsa, onu ev dustağı qismində həbs edilmək cəzası gözləyir. Bənzər cəzalar ABŞ-ın 44 ştatında müxtəlif formalarda tətbiq edilib. Bəzi ştatlar isə cərimə tətbiq etmir, bunu, sadəcə, mədəni göstərici hesab edirlər.

Fransada isə karantin rejiminin pozulması 150 avro, ictimai nəqliyyatda maskasız olmaq 135-150 avro arası cərimədir. Belçikada ictimai yerlərdə, xüsusən ictimai nəqliyyatda maska taxmayanlar 250 avro məbləğində cərimə olunurlar. Bu qayda 12 yaşından yuxarı hər kəs üçün məcburidir. İspaniyada 300 avroya qədər maskaya görə, 30 000 avroya qədər karantinə görə məhkəmə qərarı ilə cərimələr tətbiq olunur. Böyük Britaniyada nəqliyyatda maskasız tutulana 25 avro məbləğində cərimə kəsilir. İtaliyada 300-4000 avro cərimə tətbiq olunur.

Eyni zamanda, Almaniyanın 16 əyalətindən 15-də maska taxmaq, məsafəli davranmaq kimi qaydalar tətbiq edilib. Qaydaları pozmağa görə cəzalar əyalətlərə və insanların sosial mənsubiyyətinə

görə fərqlidir. Məsələn, cərimələrin məbləği 15 avrodan 10000 avroya qədər dəyişir. Alış-veriş mərkəzlərinin satıcıları, bu kimi ictimaiyyətlə işləyən kateqoriyalara mənsub olanlar maska taxmama, məsafəli davranmama və s. hallara görə 10000 avroya qədər cərimələnmə bilirlər. Sürücülər isə maska taxmamağa görə 60 avro cərimə riski ilə qarşılaşa bilirlər.

Venesuelada mart ayından tibbi maskaların taxılması məcburidir və cərimə 40-3000 dollar arasında dəyişir. Veytnam, Çin, Tayvan, Honkonqda ictimai nəqliyyatda maskasız olanı 50-20 min dollar arasında cərimə gözləyir.

Nəticə / Conclusion

Bütün deyilənlərlə yanaşı, bir məqamı da qeyd edək ki, maskadan istifadə etməməyə görə insanları Sloveniya və Slovakiyada 30-150 avro, Yunanıstanda 40-150 avro və ya 6 aya qədər həbs, Əfqanıstan, Pakistan, Hindistanda 25-50 dollar cərimə və ya 6 ay müddətinə həbs gözləyir, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində cərimənin məbləği əmirliklərə görə dəyişərək 50 min dollara çatır. Təkrar pozuntuya görə 3 il həbs nəzərdə tutulub. Kolumbiya, Kuba, Salvador, Çili, Ekvador, Argentina, Polşa, Bəhreyn, Yamaykada cərimələr daha da sərtləşdirilib. Kamerun, Anqola, Benin, Burkina Faso, Ekvatorial Qvineya, Efiopiya, Qabon, Qvineya, Keniya, Liberiya, Ruanda, Syerra Leone və Zambiyada 20 dollarlıq cərimə, təkrar pozuntu olarsa həbs cəzası tətbiq edilir.

Ümumiyyətlə, bu gün dünyanın müxtəlif ölkələri ayrı-ayrı mübarizə formaları tətbiq etməklə COVID-19-dan xilas olmağa çalışırlar. Koronavirus bütün dünyada tüğyan edən bəladır və ona etinasız yanaşmaq, o cümlədən ictimai nəqliyyatda maskasız olmaq yolverilməzdir. Mütəxəssislər və nüfuzlu ekspertlər qlobal miqyasda koronavirus pandemiyasının ikinci dalğasının yaşandığını deyirlər. Azərbaycanda da koronavirusa yoluxmalarla bağlı son günlərin statistikasını göstərir ki, ikinci dalğanın başlanması ölkəmizdə yetərinə realdır. Bu səbəbdən hər bir vətəndaşımız məsuliyyətli olmalı, şəxsi deyil, ümumi cəmiyyət, dövlət maraqlarını qorumaq naminə karantin qaydalarına riayət etməlidir.

Ədəbiyyat / References

1. Groot RJ, Baker SC, Baric R, Enjuanes L, Gorbalenya AE, Holmes KV, Perlman S, Poon L, Rottier PJ, Talbot PJ, Woo PC, Ziebuhr J (2011). "Family Coronaviridae". In AMQ King, E Lefkowitz, MJ Adams, EB Carstens (eds.). Ninth Report of the International Committee on Taxonomy of Viruses. Elsevier, Oxford. pp. 806–828.
2. International Committee on Taxonomy of Viruses (24 August 2010). "ICTV Master Species List 2009 – v10" (xls). "Virus Taxonomy: 2018b Release" (html). International Committee on Taxonomy of Viruses (ICTV) (ingilis). March 2019. 4 March
3. Geller C, Varbanov M, Duval RE (November 2012). "Human coronaviruses: insights into environmental resistance and its influence on the development of new antiseptic strategies". 02.02.2020 tarixində orijinalından arxivləndi. Viruses. 4 (11): 3044–3068. doi:10.3390/v4113044. PMC 3509683. PMID 23202515.
4. Li F, Li W, Farzan M, Harrison SC (September 2005). "Structure of SARS coronavirus spike receptor-binding domain complexed with receptor". Science. 309 (5742): 1864–1868. Bibcode:2005Sci...309.1864L. doi:10.1126/science.1116480. PMID 16166518.
5. "Transmission of Novel Coronavirus (2019-nCoV) | CDC". www.cdc.gov (ingilis). 2020-01-31.
6. "Novel coronavirus infection – update". World Health Association. 22 May 2013. 7 June 2013
7. "Coronavirus Toll Update: Cases & Deaths by Country of Wuhan, China Virus – Worldometer". www.worldometers.info (ingilis). 2020-02-02

Новая мировая реальность коронавируса: как избавиться от пандемии?

Вугар Рагимзаде

Профессор БГУ, доктор политических наук. Азербайджан.

E-mail: senanhasanov77@gmail.com

Резюме. Коронавирусы были открыты в 1960-х годах. Вирус инфекционного бронхита кур был впервые занесен в носовые полости людей, страдающих простудой, позже известный как человеческий коронавирус 229E и человеческий коронавирус OC43. В 2003 году Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) объявила об открытии нового коронавируса после вспышки атипичной пневмонии в Азии в прошлом году и второй вспышки в других частях мира. Вирус получил официальное название коронавирус SARS (SARS-CoV). Было инфицировано более 8000 человек, около 10 процентов умерли. В декабре 2019 года о пневмонии сообщили в китайском городе Ухань. Вирус, появившийся 31 декабря 2019 года, был переименован ВОЗ в CoV 2019, а затем Международным комитетом по таксономии вирусов был переименован в SARS-CoV-2. В статье рассматривается глобальный характер данной проблемы и анализ научно-теоретических представлений о том, как ее предотвратить.

Ключевые слова: Коронавирус, пандемия, болезнь, Всемирная организация здравоохранения, SARS, MERV, COVID-19.